

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: **M. V.**, narozeného dne X,
státní příslušnost: Ukrajina,
v ČR bytem X,

zastoupeného JUDr. Hugem Körblem, advokátem,
sídlem Hybernská 1007/20, 110 00 Praha 1,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

**o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve zrušení dočasné
ochrany osvědčené vízovým štítkem č. X, a ve zrušení místa hlášeného pobytu žalobce,
takto:**

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalovaný dne 17. 10. 2025 zrušil údaj o místě hlášeného pobytu žalobce podle § 6a odst. 4 zákona č. 65/2022 Sb., a dále spočívající v tom, že žalovaný následně podle § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb. zrušil ke dni 6. 1. 2026 povolení k pobytu žalobce za účelem dočasné ochrany osvědčené vízovým štítkem č. X, byl nezákonný.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 20 280 Kč, k rukám JUDr. Huga Körbla, advokáta, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- I. Vymezení věci

1. Žalobce je státním občanem Ukrajiny, který pobýval v ČR na základě udělené dočasné ochrany od 11. 11. 2022, a toto pobytové oprávnění si opakovaně prodlužoval. V květnu 2025 oznámil změnu místa hlášeného pobytu, kterou však žalovaný v příslušné evidenci nevyznačil. Dne 8. 10. 2025 proběhla pobytová kontrola uskutečněná cizineckou policií v místě pobytu žalobce uvedeném v tomto systému, kde se však již žalobce nezdržoval. V důsledku toho žalovaný zrušil údaj o místě hlášeného pobytu ke dni 7. 10. 2025 podle § 6a odst. 3 písm. a) lex Ukrajina, čímž se tímto místem stalo sídlo správního orgánu (pracoviště žalovaného v M. B.). Po uplynutí 90 dní žalovaný podle § 5 odst. 8 písm. e) téhož zákona vyznačil zánik dočasné ochrany ke dni 6. 1. 2026. Žalobce následně dne 26. 1. 2026 požádal znovu o dočasnou ochranu, a tato mu byla udělena a osvědčena vízovým štítkem č. X, s kódem D/DO/767.
2. Zrušení místa hlášeného pobytu a v jeho důsledku i dočasné ochrany, osvědčené vízovým štítkem č. X, považoval žalobce za nezákonný zásah. Svou žalobou se původně domáhal vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval nezákonnost zásahu a přikázal mu obnovit stav před zrušením hlášeného místa pobytu, respektive před zrušením dočasné ochrany osvědčené vízovým štítkem č. X. V průběhu řízení před soudem mu nicméně žalovaný vystavil a předal nový vízový štítek č. X s kódem D/DO/867, označující nepřetržité trvání dočasné ochrany od 11. 11. 2022. Žalobce proto svým podáním ze dne 20. 5. 2025 změnil žalobní petit, a domáhá se tak vydání rozsudku, kterým by soud určil, že zásah byl nezákonný.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce uvedl, že byl držitelem dočasné ochrany, naposledy mu byla prodloužena vízovým štítkem č. X s platností od 1. 4. 2025 do 31. 3. 2026. Tu mu však žalovaný dne 23. 1. 2026 zrušil a zneplatnil mu vízový štítek. Následně o ni znovu požádal, a byla mu poskytnuta. Domnívá se, že zrušení pobytového oprávnění je v jeho případě spojeno se zrušením údaje o bydlišti, kde proběhla pobytová kontrola a žalobce při ní nebyl zastižen. Pro úplnost uvedl, že proběhla vícekrát, a nebyl-li zastižen, je to dáno tím, že je zaměstnaný a netráví čas pouze v místě bydliště.
4. Dále zmínil, že nedisponuje žádným rozhodnutím, z něhož by bylo možné seznat odůvodnění tohoto postupu, nebo proti němuž by se mohl bránit odvoláním či žalobou podle § 65 s. ř. s. Má proto za to, že byl na svých veřejných subjektivních právech zkrácen nezákonným zásahem. Odkázal při tom na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 10. 7. 2018, čj. 9 As 79/2016-4, a rozsudky zdejšího soudu ze dne 25. 9. 2025, čj. 10 A 81/2025-41, a ze dne 20. 11. 2025, čj. 11 A 105/2025-45. Zásah žalovaného spočívá ve zrušení dočasné ochrany, osvědčené výše uvedeným vízovým štítkem, k čemuž nebyl dán důvod, a to ani podle § 5 odst. 8 písm. e) lex Ukrajina. Žalovaný jednal nezákonně, pokud jakkoliv disponoval s místem hlášeného pobytu žalobce. Zároveň zmínil, že s ohledem na absenci informací od žalovaného ohledně důvodů jejího zrušení je připraven žalobu, jakož i její petit, doplnit či upřesnit.
5. Žalobce navrhl, aby soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti.
6. K žalobě přiložil kopii obrazovky z žalobcova účtu Portálu občana, fotokopii strany svého cestovního pasu, na níž je vylepen zrušený vízový štítek č. X s vízovým kódem D/DO/867, a fotokopii další strany téhož dokladu s vízovým štítkem č. X, osvědčující udělení dočasné ochrany od 26. 1. 2026 do 31. 3. 2027 s vízovým kódem D/DO/767.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný soudu předně sdělil, že v případě zániku dočasné ochrany samostatný spis nezakládá, neboť se v těchto případech žádné správní řízení nevede a oprávnění k pobytu v takovém případě zaniká ze zákona. Nevydával tedy žádné rozhodnutí. Vyjádřil obavu, že skutečně postupoval nesprávně. Žalobci byla dočasná ochrana udělena poprvé dne 11. 11. 2022, a byla mu opakovaně prodloužována. Při prodloužení dne 7. 6. 2024, k němuž se registroval dne 11. 1. 2024, podal žalobce žádost o změnu místa hlášeného pobytu. Pobytové oprávnění mu bylo prodlouženo ještě v roce 2025.
8. Dne 17. 10. 2025 byl žalovanému doručen podnět Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, neboť žalobce nebyl při pobytové kontrole dne 8. 10. 2025 zastižen v místě hlášeného bydliště, které se však neshodovalo s novou adresou, ohlášenou v roce 2024. Žalovaný následně postupoval podle § 6a odst. 3 písm. a) lex Ukrajina a zrušil původní evidovaný údaj o místě hlášeného pobytu ke dni 7. 10. 2025. Od 8. 10. 2025 se tak místem hlášeného pobytu stala adresa pracoviště žalovaného, a po uplynutí 90 dní došlo v příslušném systému automaticky k vyznačení zániku dosavadního oprávnění k pobytu na základě dočasné ochrany.
9. Připustil, že výše uvedený postup nebyl na místě, neboť žalobce změnu bydliště řádně nahlásil. Po zjištění výše uvedených skutečností proto bez prodlení vyznačený zánik žalobcova oprávnění k pobytu ve svém informačním systému zrušil. Žalobce zároveň podal žádost o opětovné udělení dočasné ochrany, a žalovaný jí vyhověl, což je i tvrzeno v žalobě.
10. Žalovaný navrhl, aby soud dále postupoval podle § 62 s. ř. s., maje za to, že žalobce byl jeho postupem uspokojen.
11. K vyjádření připojil podnět na zrušení místa pobytu cizinců Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 17. 10. 2025, a celkem tři výpisy z Cizineckého informačního systému (dále jen „CIS“) neurčeného data týkající se žalobcových pobytových titulů.

IV. Další podání účastníků řízení a postup soudu

12. **Replika žalobce:** K výzvě soudu, zda se cítí být postupem žalovaného uspokojen, žalobce dne 8. 4. 2026 uvedl předně, že na žalobě nadále trvá. Nyní je sice držitelem dočasné ochrany, nicméně s kódem 767. Ve skutečnosti mu mělo být uděleno prodloužení pobytového oprávnění tohoto typu s kódem 867. Z vyjádření žalovaného je zjevné, že postup byl protiprávní.
13. Postupem žalovaného nebyl uspokojen a na podané žalobě trval zejména kvůli tomu, že mu opakovaná dočasná ochrana brání ve snaze získat tzv. zvláštní dlouhodobý pobyt. Aby jej mohl získat, musí mimo jiné splňovat podmínku nepřetržitosti dočasné ochrany po dobu alespoň dvou let podle § 7q odst. 1 písm. b) lex Ukrajina, ve spojení s nařízením vlády č. 86/2025 Sb. Za nepřetržité se poté považuje pouze takové pobytové oprávnění za účelem dočasné ochrany, které bylo prodlouženo (kód D/DO/8xx), nikoliv opakovaně uděleno (kód D/DO/7xx), což plyne i z internetových stránek Informačního portálu pro cizince (IPC). Z doložených dokumentů přitom plyne, že žalobce má nyní udělené pobytové oprávnění s kódem 767, tedy opakované. K vyjádření dále přiložil kopii fotky obrazovky z IPC, týkající se často kladených dotazů ohledně zvláštního dlouhodobého pobytu.
14. **Sdělení žalovaného:** Na uvedené vyjádření reagoval žalovaný dne 17. 4. 2026. Předně zmínil, že zánik dočasné ochrany v CIS zrušil, což již doložil výše uvedenými výpisy. Nebyla tak narušena nepřetržitost pobytu. Je si vědom údajů uvedených v IPC, ty jsou nicméně pouze

informativního charakteru. Každá žádost o zvláštní dlouhodobý pobyt se posuzuje individuálně. Stejně je splnění doby platnosti povolení k pobytu na území, která se v případě žalobce dokonce překrývá. Příslušné kódy slouží zejména jako administrativní označení, která nebudou žalobci případně kladena k tíži. Setrval na svém návrhu postupovat podle § 62 s. ř. s., neboť měl za to, že žalobce byl jeho postupem uspokojen.

15. **Výzva soudu žalovanému:** Dne 27. 4. 2026 vyzval soud žalovaného k předložení veškeré dokumentace vedoucí ke zrušení místa hlášeného pobytu a pobytového oprávnění žalobce, a seznamu kódů a účelů pobytů v CIS vč. jejich významu. Zároveň jej vyzval, aby se vyjádřil k rozporu mezi informacemi uvedenými v IPC a ve výše uvedeném sdělení soudu, a z jakých konkrétních důvodů bylo žalobci uděleno oprávnění k pobytu s kódem 767, nikoliv 867, nebo jiným vyhovujícím požadavku nepřetržitosti pobytu na území, a co takové kódy přesně znamenají.
16. **Vyjádření žalovaného k výzvě soudu:** Ve svém podání ze dne 11. 5. 2026, označeném jako sdělení, žalovaný zmínil, že všechny materiály a podklady ke svému postupu soudu již zaslal. Informace uveřejněné v IPC jsou obecné, aby byly srozumitelné širšímu okruhu adresátů. Udělení opakované dočasné ochrany je totiž často spojeno s přerušáním pobytu v ČR. Uvedl dále, že pochybil, pokud zaznamenal vydání dočasné ochrany s nesprávným vízovým kódem. V návaznosti na vyjádření žalobce ze dne 8. 4. 2026 přijal žalovaný kroky k nápravě evidovaných údajů, a změnil tedy vízový kód na 867. Uvedl, že žalobce bude vyzván k převzetí nového vízového štítku s tímto označením. Opětovně proto navrhl soudu postup podle § 62 s. ř. s., neboť žalobce byl jeho postupem uspokojen. K vyjádření přiložil již výše uvedený podnět na zrušení místa pobytu cizinců Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 17. 10. 2025, a dokument „Vzory dokladů vydávaných cizincům v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině“, aktuální ke dni 5. 11. 2025.
17. **Další procesní postup soudu:** Dne 18. 5. 2026 zaslal soud žalobci vyjádření žalovaného, shrnuté v bodě 16. výše, a vyzval jej ke sdělení, zda se cítí postupem žalovaného uspokojen, a zda bude v této souvislosti činit další procesní návrhy. Téhož dne stanovil žalovanému lhůtu do 26. 5. 2026 k předání vízového štítku žalobci, a zároveň jej vyzval ke sdělení, kdy k tomuto předání došlo. Soud žalovaného rovněž poučil, že pokud tuto skutečnost neoznámí, bude pokračovat v řízení v souladu s § 62 odst. 2 s. ř. s.
18. **Vyjádření žalobce k výzvě soudu:** Dne 20. 5. 2026 žalobce soudu oznámil, že byl dne 11. 5. 2026 vyzván žalovaným k převzetí štítku s kódem D/DO/867, a dne 19. 5. 2026 si jej skutečně převzal. Má tedy za to, že byl napraven nezákonný zásah, což svědčí o důvodnosti podané žaloby. Uvedl rovněž, že požadavek na prodlouženou dočasnou ochranu vyplývá nejen z IPC, ale rovněž ze znění § 7q odst. 1 písm. b) lex Ukrajina, kdy lze mít za to, že za nepřetržitou se bude považovat jen prodlužovaná dočasná ochrana. Z procesní opatrnosti proto na žalobě dále trval, avšak formuloval petit jako deklaratorní žalobu, tj. navrhl, aby soud určil pouze nezákonnost tvrzeného zásahu. K vyjádření přiložil výzvu žalovaného k dostavení se k převzetí vízového štítku ze dne 11. 5. 2026, čj. OAM-03002485/DO-2026, a fotokopii jedné strany cestovního pasu s vylepeným vízovým štítkem č. X, s kódem D/DO/867.
19. **Vyjádření žalovaného k výzvě soudu:** Žalovaný soudu dne 21. 5. 2026 oznámil, že uvedený vízový štítek žalobce 19. 5. 2026 převzal. Místo hlášeného pobytu je nyní evidováno v souladu s požadavky soudu, pobyt žalobce je tak nadále realizován pod vízovým kódem D/DO/867. Uvedl zároveň, že ke dni odeslání tohoto vyjádření si žalobce výzvu k převzetí

vízového štítku nepřevzal. K vyjádření připojil i výzvu k dostavení se k převzetí vízového štítku, uvedenou v bodě 16. výše.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal tvrzený zásah v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalobce se ve stanovené lhůtě nevyjádřil a žalovaný vyslovil s takovým vyřízením věci souhlas. Soud neshledal potřebu nařídit jednání ani za účelem dokazování, neboť ve věci lze rozhodnout pouze na základě listinných důkazů, k nimž měli účastníci možnost se vyjádřit, nebo jim jsou známy.
21. Při svém posouzení vycházel soud z listin předložených účastníky řízení: (i) podnět na zrušení pobytu cizinců Krajského ředitelství policie Středočeského kraje ze dne 17. 10. 2025, (ii) výpisy z CIS neurčeného data, doložených žalovaným spolu s jeho vyjádřením k žalobě ze dne 30. 3. 2026, (iii) dokument Vzory dokladů vydávaných cizincům v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, aktuální ke dni 5. 11. 2025, (iv) fotokopie stránek cestovního pasu žalobce, přiložené k žalobě, (v) fotokopie stránky cestovního pasu žalobce, přiložené k vyjádření žalobce ze dne 20. 5. 2026, (vi) výzva k dostavení se ke správnímu orgánu za účelem převzetí štítku k udělení dočasné ochrany ze dne 11. 5. 2026, čj. OAM-0302485/DO-2026, (vii) kopie obrazovky IPC internetových stránek žalovaného vytištěné dne 8. 4. 2026 v části Často kladené otázky (FAQ). Jejich obsah nebyl mezi účastníky řízení sporný. Stejně tak údaj o nové adrese žalobce v M. B., jejíž změnu hlásil žalovanému, žádá ze stran nerozporovala.
22. Žalobce dne 7. 6. 2024 oznámil žalovanému změnu hlášené adresy, ten však tuto změnu v CIS nevyznačil. Dne 7. 10. 2025 proběhla pobytová kontrola na adrese, na níž však již žalobce neměl být nadále hlášen k pobytu. Krajské ředitelství policie Středočeského kraje zaslalo žalovanému podnět ke zrušení místa hlášeného pobytu dne 17. 10. 2025, žalovaný tuto skutečnost vyznačil v CIS ode dne následujícího po provedení pobytové kontroly na chybné adrese (tj. od 8. 10. 2025). Zánik povolení k pobytu žalobce za účelem dočasné ochrany pod vízovým štítkem č. X, čj. OAM-0121337/DO-2025, a s vízovým kódem D/DO/867, žalovaný vyznačil po uplynutí 90 dní v CIS ke dni 6. 1. 2026.
23. Žalobce následně podal žádost o její opětovné udělení dne 26. 1. 2026, žalovaný tak téhož dne učinil a vyznačil tuto skutečnost v žalobcově cestovním dokladu vízovým štítkem s kódem D/DO/767. Šlo tedy o opakovanou dočasnou ochranu, osvědčenou vízovým štítkem č. X, čj. OAM-0302485/DO-2026, platnou do 31. 3. 2027.
24. Žalovaný následně změnil status původní dočasné ochrany, udělené do 31. 3. 2026 s vízovým kódem D/DO/867, na realizovanou. Žalobci do jeho cestovního pasu dne 19. 5. 2026 rovněž vyznačil vízový štítek č. X s kódem D/DO/867, s platností pobytového oprávnění čj. OAM-0302485/DO-2026 od 26. 1. 2026 do 31. 3. 2027, kterým nahradil pobytové oprávnění osvědčené vízovým štítkem č. X s kódem D/DO/767. Uvedenou událost následně v CIS evidoval pod čj. OAM-219586/MC-2026 jako vydání duplikátu vízového štítku.
25. Při posouzení žaloby soud vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.
26. Podle § 5 odst. 8 písm. e) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen

„lex Ukrajina“) [o]právnění k pobytu za účelem dočasné ochrany dále zaniká po uplynutí 90 dní, kdy bylo místem pobytu cizince sídlo správního orgánu podle § 6 odst. 4.

27. Podle § 6 odst. 10 lex Ukrajina [n]a hlášení změny místa pobytu na území České republiky se použijí přiměřeně ustanovení zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Cizinec, kterému byla udělena dočasná ochrana podle tohoto zákona, je povinen hlásit změnu místa pobytu na území České republiky Ministerstvu vnitra do 3 pracovních dnů ode dne změny, a to doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1. Pokud doložený doklad nesplňuje podmínky podle odstavce 1, k oznámení změny místa pobytu se nepřihlíží a použije se § 6a odst. 4. Povinnost se na cizince vztahuje, pokud předpokládaná změna místa pobytu na území České republiky bude delší než 15 dnů. Změnu místa hlášeného pobytu je možné učinit také prostřednictvím dálkového přístupu vyplněním elektronického formuláře v rozsahu údajů uvedených v přihlašovacím tiskopise společně s doložením dokladu o ubytování podle odstavce 1. Elektronický formulář Ministerstvo vnitra zveřejní způsobem uvedeným v § 182 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky. Povinnost hlásit další změny podle zákona o pobytu cizinců na území České republiky se na osobu požívající dočasné ochrany vztahuje obdobně.
28. Podle § 6a odst. 3 písm. a) lex Ukrajina. [m]inisterstvo vnitra dále zruší údaj o místě hlášeného pobytu, jestliže se cizinec na místě hlášeného pobytu nezdržuje déle než 15 dnů, a to na základě informace Policie České republiky.
29. Podle § 6a odst. 4 lex Ukrajina [m]ístem pobytu cizince po zrušení údaje o místě hlášeného pobytu na území České republiky je sídlo správního orgánu, který tento údaj úředně zrušil; v informačním systému cizinců je tento údaj označen jako adresa úřadu.
30. Podle § 6a odst. 5 lex Ukrajina [u]stanovení částí druhé a třetí správního řádu se na postup podle odstavců 1 až 3 nepoužijí.
31. Podle čl. 8 odst. 1 směrnice Rady č. 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) [č]lenské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění povolení k pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tímto účelem budou vydány potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady.
32. Podle čl. 28 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně [č]lenské státy mohou vyloučit osobu z poskytnutí dočasné ochrany, pokud
- a) existují závažné důvody se domnívat, že
- i) tato osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, jak jsou definovány v mezinárodních dokumentech vypracovaných za účelem přijetí předpisů týkajících se těchto zločinů;
- ii) tato osoba spáchala vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu předtím, než na území tohoto státu byla přijata jako osoba požívající dočasné ochrany. Závažnost očekávaného trestního postihu se posoudí na základě povahy trestného činu, z něhož je daná osoba podezřelá. Mimořádně kruté činy mohou být kvalifikovány jako vážné nepolitické zločiny, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem. Toto se vztahuje jak na účastníky trestných činů, tak na jejich návodce;
- iii) tato osoba je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů;

- b) *existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že vzhledem ke skutečnosti, že byla na základě pravomocného rozsudku odsouzena za mimořádně závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost hostitelského členského státu.*
33. Žalobce se před soudem původně domáhal ochrany proti nezákonnému zásahu, který byl však v průběhu řízení odstraněn. Po následné úpravě žalobního petitu žalobce již požadoval pouze určení, že zásah byl nezákonný (tzv. „deklaratorní žaloba“).
34. Podle § 82 s. ř. s. [k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen "zásah") správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.
35. Podle § 85 s. ř. s. [ž]aloba je nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.
36. Dojde-li ke změně žaloby na deklaratorní až v průběhu řízení o žalobě, je třeba posoudit její přípustnost již k okamžiku zahájení řízení před soudem (srov. KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. Soudní řád správní: Komentář. Wolters Kluwer. Dostupné z: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X, § 85, bod 14.). Povinnost vyčerpat všechny prostředky ochrany v okamžiku podání žaloby dovedl ve vztahu k nečinnostní žalobě rozšířený senát NSS v rozsudku ze dne 25. 5. 2016, čj. 5 As 9/2015-59, č. 3409/2016 Sb. NSS, s tím, že pokud tato podmínka nebyla v daném okamžiku splněna, nelze tento nedostatek později zhojit. S poukazem na výše uvedené usnesení rozšířeného senátu NSS pak tento soud v rozsudku ze dne 21. 6. 2021, čj. 4 Afs 408/2020-26, uvedl, že „stěžovatelem podaná nepřijatelná žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu se nemohla stát přípustnou pouze v důsledku toho, že v průběhu řízení před městským soudem byl tvrzený zásah ukončen, ani pokud by stěžovatel žalobu změnil na deklaratorní. Jak bylo vysvětleno, přípustnost žaloby dle § 85 s. ř. s. se posuzuje k okamžiku podání žaloby, kdy stěžovatel podal zásahovou žalobu s negatorním petitem, na který se vztahuje povinnost vyčerpání jiných právních prostředků ochrany.“ Je tedy třeba zhodnotit, zda byla žaloba v okamžiku svého podání přípustná.
37. Při posuzování přípustnosti zásahové žaloby vyšel soud z posloupnosti vymezené rozsudkem rozšířeného senátu NSS ze dne 21. 11. 2017, čj. 7 As 155/2015-160, body 61 až 66 (tj. zda byl žalobce k podání žaloby procesně legitimován, zda žalovaný měl při tvrzeném zásahu postavení správního orgánu, zda žalobce vyčerpal jiné právní prostředky ochrany nebo nápravy; a zda byla zásahová žaloba podána včas). Uvedený rozsudek byl sice následně zrušen nálezem Ústavního soudu (ÚS) ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, ale důvody zrušení se netýkaly úvah při posuzování přípustnosti zásahové žaloby.
38. Žalobcem tvrzený zásah se zcela zjevně dotýká jeho osobní sféry, neboť přišel o pobytové oprávnění (viz též skutkově obdobný případ v rozsudku zdejšího soudu ze dne 25. 9. 2025, čj. 10 A 81/2025-41). Žalovaný vystupuje vůči žalobci v pozici správního orgánu, neboť to byl právě on, kdo (resp. jeho pověřený pracovník) nejprve zrušil místo hlášeného pobytu a následně vyznačil zánik povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany žalobce. Žalobce zároveň nemohl využít jiného žalobního typu než právě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s., neboť žalovaný nevydal správní rozhodnutí ve smyslu § 65 tohoto zákona, nevedl správní řízení, jež má vyústit ve vydání rozhodnutí nebo

osvědčení ve smyslu § 79 téhož předpisu, nejedná se ani o opatření obecné povahy a na případ žalobce nedopadá ani žádný jiný z návrhových typů podle s. ř. s.

39. Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. *[Ž]aloba musí být podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo.* Pro zhodnocení včasnosti podané žaloby je důležitý okamžik, kdy se žalobce o zásahu dozvěděl. Z výpisu z CIS předloženým žalovaným plyne, že žalovaný žalobci zrušil povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany dne 6. 1. 2026 [po uplynutí 90 dnů od zrušení místa hlášeného pobytu dne 7. 10. 2025 podle §6a odst. 3 písm. a) lex Ukrajina]. Žalobce tvrdil, že se o zrušení pobytového oprávnění dozvěděl dne 23. 1. 2026 a niž by však toto tvrzení jakkoliv doložil. Zároveň je nutno zdůraznit, že žalobce jako nezákonný zásah označil dvě jednání žalovaného; nejen zrušení povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, ale též zrušení místa hlášeného pobytu. O zrušení místa hlášeného pobytu se osoba, které je místo hlášeného pobytu rušeno, nijak nevyrozumívá, obě události spolu souvisí tak těsně, že tvoří jeden zásah (k tomu viz podrobněji body 44. a 45. níže) Soud však již nevyžadoval dodatečné doložení této skutečnosti a účastníky řízení zbytečně nezatěžoval procesními výzvami, neboť žalobce podal žalobu dne 4. 3. 2026, z čehož plyne, že i kdyby se žalobce o zásahu dozvěděl hned v první den zrušení svého pobytového oprávnění (6. 1. 2026), subjektivní lhůta 2 měsíců pro podání žaloby by byla zachována (do 6. 3. 2026). O to víc tak uvedené platí, pokud se žalobce skutečně dozvěděl o existenci zásahu až 23. 1. 2026.
40. Žaloba je tak i včasná, a proto přípustná pro věcný přezkum.
41. Žaloba je **důvodná**.
42. K podmínkám důvodnosti žaloby proti nezákonnému zásahu, se opakovaně vyjádřila konstantní judikatura správních soudů. Podle rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS platí, že „[o]chrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“
43. Žalovaný zrušil žalobci prodloužené povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany (s kódem 867). Následně mu sice vydal nové pobytové oprávnění, ale v režimu tzv. opakované dočasné ochrany s odlišným kódem 767. Žalobce tedy i nadále pobýval na území ČR z titulu dočasné ochrany udělené od 26. 1. 2026, a tato se co do rozsahu práv s tímto oprávněním bezprostředně spojených nijak neliší od pobytového titulu s kódem 867. Původní dočasnou ochranu však v době zahájení řízení před soudem žalovaný evidoval jako zrušenou. Přestože bezprostřední následky zrušení prodloužené dočasné ochrany žalovaný odstranil tím, že žalobci k jeho žádosti udělil opakovanou dočasnou ochranu s kódem 767, a umožnil mu tak další legální pobyt na území ČR, v době podání žaloby důsledky zásahu spočívajících v zániku „původní“ dočasné ochrany s kódem 867 zcela zjevně trvaly, neboť nově evidovaný kód uděleného oprávnění k pobytu již žalobci do budoucna neumožňoval získat speciální povolení k pobytu, o které žalobce evidentně výhledově usiluje.
44. V posuzované věci jsou zjevně splněny první, druhá a pátá podmínka. Zánik oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany představuje přímý zásah do žalobcových práv bez

ohledu na její pozdější opětovné udělení. Jde-li o povahu takového úkonu, lze vyjít z rozsudku zdejšího soudu ze dne 25. 9. 2025, čj. 10 A 81/2025-41, v němž soud shledal nezákonným zásah spočívající v zániku dočasné ochrany v návaznosti na výmaz místa hlášeného pobytu, a podle nějž „žalobce brojí a domáhá se ochrany proti oběma výše uvedeným jednáním žalovaného, které na sebe ve své posloupnosti navzájem navazují a vedou ke konečnému stavu – tj. k zániku dočasné ochrany uplynutím doby, kdy bylo místo pobytu žalobce vedeno na adrese sídla správního orgánu. Jde totiž o jednání a jeho následek, mezi kterými je zjevná příčinná souvislost, bez jednoho by nebylo druhé (tj. bez zrušení údaje o místě hlášeného pobytu žalobce by nemohlo dojít k následnému zániku oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany žalobce a naopak). Žalobce v žalobě zkrátka namítá jak to, že důvody pro zrušení místa hlášeného pobytu nemohou obstát a stejně tak napadá nezákonnost samotného zániku dočasné ochrany.“

45. V důsledku úkonu žalovaného došlo k zániku dočasné ochrany. Obě události na sebe navazují, bez zrušení údaje o místě hlášeného pobytu podle § 6a odst. 3 písm. a) a odst. 4 lex Ukrajina by k zániku dočasné ochrany postupem podle § 5 odst. 8 písm. e) téhož předpisu nedošlo, a je proto potřeba je hodnotit jako jeden zásah. Zároveň se proti takovému postupu nelze bránit jiným způsobem, viz výše. I čtvrtá podmínka je tak splněna.
46. Soud za daného skutkového stavu nemá pochybnosti o nezákonnosti tvrzeného zásahu, a to ze dvou důvodů.
47. Zaprvé, soud považuje § 5 odst. 8 písm. e) lex Ukrajina za rozporné s unijním právem, jmenovitě se směrnicí o dočasné ochraně. Nejvyšší správní soud tzv. „dubnové“ judikatuře (rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, nebo ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42) opakovaně konstatoval, že udělení dočasné ochrany podle lex Ukrajina ve skutečnosti znamená toliko poskytnutí dílčích práv osobám požívajícím dočasné ochrany podle prováděcího rozhodnutí, nikoli udělení, resp. přiznání dočasné ochrany jako takové. „Dočasná ochrana“ ve smyslu českých právních předpisů je tedy pouze jakousi legislativní zkratkou pro oprávnění k pobytu na území ČR. Členské státy jsou povinny držitelům dočasné ochrany tato dílčí práva v souladu s čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně poskytnout.
48. Členské státy však nemohou zavést opatření méně příznivé než výše uvedené minimální normy, jak uvedl NSS v rozsudku ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 336/2024-42, jelikož „[j]iž z této skutečnosti plyne, že členské státy mají pouze omezenou možnost odepřít práva plynoucí z dočasné ochrany osobám, které ji v Unii požívají na základě rozhodnutí Rady č. 2022/382. Podle článku 8 směrnice jsou totiž povinny přijmout opatření nezbytná k zajištění pobytu osobám požívajícím dočasné ochrany, a to na celé období trvání ochrany. Za tím účelem jim musí vydat potřebné dokumenty nebo jiné rovnocenné doklady. Jakékoli případné omezení v poskytnutí těchto práv tudíž musí být v souladu se směrnicí o dočasné ochraně a prováděcím rozhodnutím, a to pochopitelně i v případech unijním právem výslovně neupravených.“ (zvýraznění podtržením doplnil nyní soud). Z podstaty minimálních norem vymezených ve směrnici o dočasné ochraně tedy vyplývá pravomoc členských států v případě hromadného přílivu vysídlených osob zavádět nebo udržovat toliko opatření příznivější pro osoby požívající dočasné ochrany. Vnitrostátní systém naopak nelze nastavit méně příznivě než režim směrnice, neboť v takovém případě by ji členský stát prováděl nesprávně.
49. Na tento právní názor ve vztahu k § 5 odst. 8 písm. e) navázal zdejší soud v rozsudku ze dne 20. 11. 2025, čj. 11 A 105/2025-45 „[t]axativní výčet v čl. 28 směrnice o dočasné ochraně ve spojení s tím, že směrnice stanoví minimální normy a členské státy mohou poskytovat pouze

příznivější podmínky pro osoby, kterých se směrnice a prováděcí rozhodnutí týkají, tvoří dobromady jasnou a bezpodmínečnou právní normu, která zakazuje členským státům vyloučit z poskytnutí dočasné ochrany osoby, které měly po dobu 90 dní místo pobytu v sídle správního orgánu, přičemž na toto místo byly přihlášeny z toho důvodu, že nedodaly doklad o ubytování dle § 6 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. spolu s oznámením o změně bydliště na území státu poskytujícího jim dočasnou ochranu.“ (obdobně též již citovaný rozsudek zdejšího soudu ze dne 25. 9. 2025, čj. 10 A 81/2025-41, body 62 až 65, nebo ze dne 27. 2. 2026, čj. 18 A 132/2025-21, body 22 až 29). Do jisté míry lze též odkázat na závěry rozsudku ze dne 5. 9. 2024, čj. 2 Azs 111/2024-29, č. 4638/2024 Sb. NSS, byť se týkal zániku dočasné ochrany na základě udělení dlouhodobého víza v jiné zemi (Kanadě) na základě § 5 odst. 8 písm. d), v rozhodném znění. Obecně však lze použít vyslovený závěr, že nejsou-li určité podmínky pro vyloučení z dočasné ochrany uvedeny již přímo ve směrnici, nelze jejich okruh rozšiřovat pouze národní legislativou a konstruovat nové důvody pro takový postup. Rozpor se směrnicí o dočasné ochraně kasační soud dovodil i zde, a to z obdobných důvodů, jako uvedl zdejší soud ve výše citovaných rozsudcích.

50. Výčet v čl. 28 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, pro něž lze osobu z jejího poskytnutí vyloučit, je taxativní, a nelze se od něj odchýlit. To však § 5 odst. 8 písm. e) lex Ukrajina činí, a tím odporuje unijnímu právu. Soud proto připomíná ustálenou judikaturu Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“), podle níž jsou jednotlivci oprávněni dovolávat se ustanovení směrnice před vnitrostátními soudy vůči státu, a to ať již v případě, že stát směrnicí včas neprovedl do vnitrostátního práva, tak i v případě, že ji provedl nesprávně, a to vždy, když se ustanovení směrnice z hlediska svého obsahu jeví jako bezpodmínečná a dostatečně přesná (tzv. *acte clair*, viz rozsudek SDEU ze dne 6. 10. 1982, sp. zn. 283/81, *CILFIT*, nebo ze dne 6. 11. 2018, sp. zn. C-684/16, *Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften*, bod 63).
51. Soud je obecně oprávněn nesoulad s právem EU posoudit, a pokud jej zjistí, je v takovém případě v zásadě povinen nonkonformní normu neaplikovat (viz rozsudek NSS ze dne 29. 11. 2017, čj. 6 Azs 320/2017-20, body 71 a 72). To je i zde posuzovaný případ, neboť zákonodárce tím, že nad rámec směrnice o dočasné ochraně přidal podmínku, na jejímž základě může dojít k odnětí pobytového práva vyplývajícího z dočasné ochrany, pozměnil vnitrostátní úpravu způsobem, který neodpovídá požadavkům směrnice, tj. ji provedl nesprávně. Zásah tedy je nezákonný již kvůli výše uvedenému rozporu vnitrostátního předpisu aplikovaného žalovaným s unijním právem, bez ohledu na to, zda žalobce změnu místa hlášeného pobytu ohlásil či nikoliv.
52. Zadruhé, tvrzený zásah žalovaného byl nezákonný, i kdyby výše uvedeného rozporu s unijním právem nebylo. Z předloženého výpisu z CIS je zřejmé, že žalobce řádně ohlásil změnu místa svého bydliště podle § 6 odst. 10 lex Ukrajina. Pobytová kontrola byla poté provedena na jeho původní adrese, kde se žalobce již nezdržoval. Zároveň žalovaný tuto změnu v CIS nezaevidoval (i když ve výpisu z tohoto informačního systému je pod čj. OAM-226343/MC-2024 změna adresy dne 7. 6. 2024 uvedena). V takovém případě tedy zjevně postupoval žalovaný chybně i podle vnitrostátních předpisů. Právě z tohoto důvodu podal žalobce svou žalobu. Nebyly dány důvody ani pro zrušení místa hlášeného pobytu, ani pro následný zánik povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany. Administrativní pochybení žalovaného při registraci nové adresy hlášeného pobytu žalobce, které žalovaný sám uznal, a které vedlo ke zrušení místa pobytu, a následně i ke zrušení povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany tak představovalo nezákonný zásah do žalobcových veřejných

subjektivních práv a nelze ho klást k tíži žalobce. Z tohoto důvodu nebylo pro danou věc rozhodující ani tvrzení žalobce o opakované pobytové kontrole.

53. Žalovaný se snažil v řízení před soudem o postup podle § 62 s. ř. s., kdy měl být žalobce uspokojen již jeho správním postupem, spočívajícím nejprve v udělení opakované dočasné ochrany (s kódem 767). S tím však žalobce nesouhlasil, jelikož měl v budoucnu v úmyslu žádat o zvláštní dlouhodobý pobyt podle § 70 a násl. lex Ukrajina, k čemuž jej opravňuje pouze prodloužená dočasná ochrana (s kódem 867), a žalovaný sám na svých internetových stránkách uvádí, že dočasnou ochranu s kódem 767 nelze pro účely vyjádření zájmu o zvláštní dlouhodobý pobyt uznat. K tomu žalovaný uvedl, že nepřetržitost je zachována, jelikož se jeho pobyty překrývají s tím, že případné označení vízových kódů nebude žalobci kladeno k tíži. Posléze však uvedl, že k vydání štítku s kódem 767 došlo administrativním pochybením na jeho straně, dočasnou ochranu od 26. 1. 2026 změnil na prodlouženou s kódem 867, a dne 19. 9. 2026 vylepil žalobci do cestovního dokladu i příslušný vízový štítek.
54. Žalovaný svůj postoj zjevně přehodnotil až poté, co žalobce poukázal na údaje uvedené v IPC. Takto zveřejňované informace nejsou pro žalovaného závazné, výsledek jakéhokoliv řízení závisí na individuálních okolnostech, a nelze odhadnout, jak by v žalobcově specifické situaci žalovaný skutečně postupoval. Údaje uvedené v IPC však do značné míry předurčují rozhodnutí žalovaného v budoucnu. Žalovaný údaje na této stránce ve své argumentaci nejprve popřel, ale následně bez bližšího vysvětlení vyznačil dočasnou ochranu osvědčenou vízovým štítkem č. X, čj. OAM-0302485/DO-2026, jako prodlouženou (kód 867), nikoliv opakovaně udělenou (kód 767), což paradoxně interpretaci uvedenou v IPC potvrdilo.

VI. Závěr a náklady řízení

55. Ze všech uvedených důvodů soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že zrušil udělení dočasné ochrany žalobce, osvědčené vízovým štítkem č. X, a zrušil místo hlášeného pobytu žalobce byl nezákonný. Výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu je třeba vykládat v návaznosti na jeho odůvodnění (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2022, čj. 6 As 237/2021-56, bod [33]). Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 54 odst. 8 s. ř. s.).
56. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má nárok na náhradu nákladů řízení, které spočívající v nákladech na právní zastoupení advokátem. Zástupce žalobce učinil v řízení 4 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – převzetí a příprava právního zastoupení, podání žaloby, repliky dne 8. 4. 2026 a dalšího vyjádření spojeného se změnou žalobního petitu dne 20. 5. 2026 [§ 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu činí 4.620 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025), celkem 18.480 Kč, k čemuž je nutno dále přičíst náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 450 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 1.800 Kč. Zástupce žalobce soudu nedoložil, že by byl plátcem DPH, a tuto skutečnost soud ověřil rovněž ve veřejně dostupném registru plátců. Odměnu a náhradu hotových výdajů o tuto daň proto nenavyšoval. Žalovaný je povinen žalobci prostřednictvím jeho zástupce zaplatit náhradu nákladů řízení v celkové výši 20.280 Kč (18.480 Kč + 1.800 Kč), a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně